

1974 FEB 2

KÖNYVTÁROS

027.41

244

Mitru Ibolya: Csokonai Vitéz Mihály

Két évtizeddel ezelőtt jelentette meg az Országos Széchényi Könyvtár bibliográfiai osztálya tizenöt oldalas kis Csokonai-bibliográfiáját, összegyűjtve benne az 1945 és 1954 közötti kiadott Csokonai-irodalmát. Akkor a költő születésének 180. évfordulója, és az évforduló alkalmából megjelent írások száma inspirálta indokolta a feltárást, hasznos segédanyagként adván a tájékoztatáshoz és a további Csokonai-kutatásokhoz. Mitru Ibolya mostani, a 200. évfordulóra kiadott munkája e tizenkilenc év előtti bibliográfia kiegészítésének-kibővítésének tekinthető, s az 1945 és 1973 közötti időszakot fogja át.

Kerek évfordulókön igényessé válik az ünneplő közönség, szívesen lapozgatnánk egy teljességre törekvő, a költő korától napjainkig ívelő Csokonai-bibliográfiát, a nemrég megjelent Ady-bibliográfiához hasonlóan. Talán a végre elkészülő kritikai kiadás „melléktermékeként” egyszer ez is megvalósul. Mitru Ibolya gyakorlatibb céllal fogott munkához. Azoknak akar segítséget nyújtani, akik az ünnep fényében látták meg először vagy újra Csokonait, s szívesen nyomába indulnának, ha tudnák az utat. Elsősorban a nagyközönségre, a közművelődési könyvtárak olvasóira, pedagógusokra, diákokra, Csokonaiból vizsgáló főiskolásokra s a tájékoztató könyvtárosokra gondolhatott, belül maradván a kiadó, a Fővárosi Szabó Ervin Könyvtár hagyományos funkcióján. Vagyis személyi bibliográfiája egyúttal ajánló bibliográfia is, s mint ilyen, magától értetődően válogat, s a kiadvány egyharmadát kitevő „Írások Csokonairól” című fejezettel az évfordulós megemlékezésekhez közvetlenül is szolgáltat nyersanyagot.

Feltételezett céljáról, a gyűjtés módjáról, forrásairól, a bibliográfia szerkezetének indokairól, a feldolgozott időszak kezdetéről, a lezárás dátumáról stb. a bevezetésnek kellene tájékoztatnia, kár, hogy ez elmaradt. Az első rész Csokonai 1945 után önállóan megjelent műveit tar-

talmazza, időrendben, feltüntetve az ismételt kiadásokat, s néhol a velük kapcsolatos irodalmat is. A második rész a Csokonai életéről szóló önálló kötetek, tanulmányok, cikkek, a tanári pályájára, az Arkádia-pörre, a Csokonai ereklyékre, anekdotákra vonatkozó címléírásokat közli, minden témakör anyagát újra kezdődő betűrendben. A harmadik rész a Csokonai költészetéről szóló irodalmat sorolja fel. Fejezetei: Csokonai nyelvezetéről, Csokonai és a színház, Csokonai fordításai, kiadások, másolatok, Csokonainak tulajdonított versek, Csokonai zsengei. A harmadik rész utolsó fejezete — Egyes műveiről — huszonnyolc Csokonai mű irodalmával ismerteti meg. A következő részek: Csokonai és a zene, Csokonai a képzőművészetben, Versek Csokonai Vitéz Mihályról, Színdarabok, műsorfüzet — amellet, hogy a társzművészetekhez, költő-utódokhoz kalauzolni, elvezetnek a bibliográfia végén közölt versekhez, Ady Endre, Dsida Jenő, Gulyás Pál stb. költeményeihez, Gaál László emlékezésének részletéhez.

Címléírásai szabványosak, annotációt nem alkalmaz, a tematikus elrendezésről a tartalomjegyzékből tájékozódhatunk. A témakörökön belül az első rész kivételével mindenütt betűrendben tárja fel anyagát. A második és a harmadik rész — élet és költészet — irodalmának szétválasztása nem mindig lehetséges, ezért mindkét részben vannak olyan tételek, amelyek a másikban is szerepelhetnek. Az 1945 előtt keletkezett írások közül azok kerültek a bibliográfiába, amelyek időközben gyűjteményes stb. kötetekben — megjelentek, de ha külön cím alatt látjuk például az Arkádia-pörre vonatkozó négy tételt, s ennek fele korabeli cikk, akkor méltán hiányoljuk innen a Csokonai emlékek című dokumentum-gyűjtemény megfelelő lapjaira történő hivatkozást, ahol a per teljes anyaga 1960-ban napvilágot látott. Még akkor is, ha címléírása másutt benne van a bibliográfiában.

A 78 oldalas könyvecskét névmutató zárja. Mivel a címléírások sorszám nélküliek, a nevek melletti számok a lapszámra utalnak. Jó szolgálatot tenne egy időrendi mutató, mert belőle kitűnne, hogy a felvett anyag nagy része az 1952—1954-es évekből való, a 180. évforduló környékéről — bizonyítván, hogy Csokonai jobbára csak az évfordulókön jutott az őt megillető helyre köztudatunkban, s arra is, hogy az 1973. évi jubileum után egy-két évvel jócskán kibővíthető lesz ez a maga nemében nagyon hasznos vállalkozás. (FSZEK, 1973. 78 l.)

Bertók László

